

Gebruik en opslag van gevaarlijke stoffen in een ouderenzorginstelling

Een onderzoek om de arbeidsveiligheid m.b.t. gevaarlijke stoffen in een ouderenzorginstelling te verbeteren

Naam : Hugo Kosse
Functie : Middelbaar Veiligheidskundige in Opleiding (MVK IO)
Telefoon : 06 53 72 84 19
E-mail : hugokosse@gmail.com
Datum : 27 maart 2015

Samenvatting

Een ouderenzorginstelling in de provincie Groningen is in het najaar van 2014 ingetrokken in een volledig nieuw gebouw. Deze nieuwe situatie vereist dat de oorspronkelijk opgestelde Risico Inventarisatie en Evaluatie dient te worden herzien. De ouderenzorginstelling wil daarvoor eerst enkele aandachtspunten m.b.t. gevaarlijke stoffen vanuit de oorspronkelijke RI&E oplossen. De probleemstelling van het onderzoek is als volgt geformuleerd: *'Hoe moet er worden omgegaan met gevaarlijke stoffen in de ouderenzorginstelling, zodat de arbeidsveiligheid niet onnodig in gevaar komt?'*

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden zal een literatuuronderzoek en een inventarisatie op locatie worden uitgevoerd. Om de arbeidsveiligheidsrisico's te bepalen wordt de beoordelingsmethode van Fine & Kinney gebruikt.

De inventarisatie heeft uiteindelijk uitgewezen dat er in vier van de vijf disciplines gevaarlijke stoffen worden gebruikt. De disciplines zijn: verzorging, keuken, huishouding en technische dienst. Bij de discipline administratie zijn geen gevaarlijke stoffen geconstateerd.

Het onderzoek heeft geleid tot conclusies over zowel het gebruik als de opslag. M.b.t. het gebruik is gebleken dat in alle vier de disciplines de persoonlijke beschermingsmiddelen niet conform voorschriften wordt gehanteerd. Het probleem ontstaat in eerste instantie vanwege het feit dat deze persoonlijke beschermingsmiddelen niet beschikbaar zijn op de werkplek. Op het gebied van opslag is voor de huishouding een goede voorziening getroffen. Voor de overige disciplines is dit onvoldoende. De opslagkast van de keuken is niet voorzien van een automatische sluiting terwijl in het grootste gedeelte van het pand dit wel het geval is. Hierdoor ontstaat vermoedelijk een zekere gewenning. De technische dienst verspreidt alle gevaarlijke stoffen door de gehele werkplaats. Hierdoor is er onvoldoende structuur en is het denkbaar dat er met de brandgevaarlijke stoffen incidenten zullen optreden. Ten slotte is de voorziening voor de opslag van zuurstofflessen onvoldoende als de publicatiereeks gevaarlijke stoffen 15 van toepassing is. Dit is het geval bij een opslag van 125 liter aan lege of volle flessen.

Gebruikte afkortingen in alfabetische volgorde:

ADR	Accord Européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route
CPR	Commissie Preventie van Rampen door gevaarlijke stoffen
PBM	Persoonlijke beschermingsmiddelen
PGS	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen
PvA	Plan van Aanpak
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
VIB	Veiligheidsinformatieblad(en)

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1 Inleiding.....	3
2 Methode.....	4
2.1 Literatuuronderzoek	4
2.2 Inventarisatie en gesprekken.....	4
2.3 Vergelijking van de huidige situatie met de voorschriften	4
2.4 Beoordelingsmethode	4
3 Resultaten.....	5
3.1 Literatuuronderzoek	5
3.1.1 <i>Gevaarlijke stoffen</i>	5
3.1.2 <i>PGS-15 en PGS-30</i>	5
3.2 Inventarisatie en gesprekken.....	6
3.2.1 <i>Algemene beschrijving van de organisatie</i>	6
3.2.2 <i>Verzorging</i>	7
3.2.3 <i>Keuken</i>	7
3.2.4 <i>Huishouding</i>	7
3.2.5 <i>Technische dienst</i>	8
3.3 Vergelijking van de huidige situatie met de voorschriften	8
3.3.1 <i>Verzorging</i>	8
3.3.2 <i>Keuken</i>	9
3.3.3 <i>Huishouding</i>	9
3.3.4 <i>Technische dienst</i>	10
4 Conclusie en discussie.....	12
4.1 Conclusie	12
4.1.1 <i>Verzorging</i>	12
4.1.2 <i>Keuken</i>	13
4.1.3 <i>Huishouding</i>	13
4.1.4 <i>Technische dienst</i>	14
4.1.5 <i>Eindconclusie</i>	15
4.2 Discussie.....	15
5 Aanbevelingen	16
5.1.1 <i>Verzorging</i>	16
5.1.2 <i>Keuken</i>	16
5.1.3 <i>Huishouding</i>	17
5.1.4 <i>Technische dienst</i>	17
5.1.5 <i>Overige aanbevelingen</i>	18
Bronvermelding	19
Bijlagen	21
Bijlage 1 – PGS-15 tabellen	22
Bijlage 2 – Stoffeninventarisatie	23
Bijlage 3 – Totaaloverzicht risicomodel	33
Bijlage 4 – Plan van Aanpak	38

1 Inleiding

Een ouderenzorginstelling in de provincie Groningen is in het najaar van 2014 ingetrokken in een volledig nieuw gebouw. Deze vernieuwing was nodig, omdat in het voormalige pand niet langer het gewenste kwaliteitsniveau kon worden behaald. Deze nieuwe situatie vereist dat de oorspronkelijk opgestelde Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) dient te worden herzien. De ouderenzorginstelling wil daarvoor eerst enkele aandachtspunten vanuit de oorspronkelijke RI&E oplossen. Een van de nog openstaande aandachtspunten is het inventariseren van de gebruikte en opgeslagen gevaarlijke stoffen. De directie geeft aan dat er weinig kennis over de exacte voorschriften aanwezig is, waardoor zij verwacht dat er ook weinig kennis over aanwezig is bij de werknemers. Dit heeft er toe geleid dat er een opdracht is afgesproken om dit te onderzoeken en om hierover te adviseren. In overleg met de directie is de probleemstelling van het onderzoek is als volgt geformuleerd:

'Hoe moet er worden omgegaan met gevaarlijke stoffen in de ouderenzorginstelling, zodat de arbeidsveiligheid niet onnodig in gevaar komt?'

Omdat in de zorg de cliënt nauw betrokken is bij het uitvoeren van de werkzaamheden zal eveneens de cliëntveiligheid worden meegenomen in het onderzoek. Dit houdt concreet in dat er eventueel extra aanbevelingen gedaan kunnen worden om de cliëntveiligheid te verbeteren.

Om de probleemstelling goed te kunnen beantwoorden is in overleg met de ouderenzorginstelling besloten dat er begonnen moet worden met een inventarisatie van de gebruikte gevaarlijke stoffen en een inventarisatie hoe deze stoffen worden gebruikt en opgeslagen. Daarbij moet deze inventarisatie met de geldende voorschriften, wet- en regelgeving worden vergeleken om eventuele afwijkingen duidelijk te krijgen. Het is de wens van de ouderenzorginstelling om bij de geconstateerde afwijkingen advies te krijgen hoe de (arbeids-)veiligheid van zowel de werknemers als de cliënten kan worden verbeterd. De doelstelling van dit onderzoek is daarom als volgt geformuleerd:

'De gevaarlijke stoffen en de huidige omgang (gebruik en opslag) daarmee te inventariseren en evalueren.'

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden en het beoogde doel te kunnen behalen is het rapport als volgt ingedeeld:

In hoofdstuk 2 is een volledige beschrijving van de onderzoeksmethode te lezen. Vervolgens zijn in hoofdstuk 3 de resultaten van het onderzoek weergegeven, waarna in hoofdstuk 4 de conclusie zal worden gegeven. Hoofdstuk 5 bevat de aanbevelingen. Onder andere de stoffeninventarisatie, een totaaloverzicht van het risicomodel en een uitgewerkt plan van aanpak zijn te vinden in de bijlagen.

2 Methode

Dit hoofdstuk beschrijft de werkwijze van het onderzoek naar het gebruik van gevaarlijke stoffen in de ouderenzorginstelling in Groningen. Het onderzoek zal enerzijds bestaan uit een literatuuronderzoek en anderzijds een inventarisatie op locatie waarbij de stoffen, het gebruik en de opslag zullen worden geïnventariseerd. Tenslotte wordt uitgelegd welke beoordelingsmethode gebruikt zal worden voor het bepalen van de arbeidsveiligheidsrisico's.

2.1 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek zal beginnen met het uitzoeken wat gevaarlijke stoffen zijn. Verder zal van de geïnventariseerde stoffen de veiligheidsinformatiebladen (VIB) worden opgezocht en bestudeerd. Een bronvermelding van de gebruikte informatiebladen zal inzicht geven in het gebruikte VIB.

Ook zal er voor de opslag gekeken worden naar de publicatiereeks gevaarlijke stoffen deel 15 en deel 30. (PGS-15 en PGS-30). De PGS-15 betreft de voorschriften voor verpakte gevaarlijke stoffen en de PGS-30 Vloeibare brandstoffen – bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties.

2.2 Inventarisatie en gesprekken

Om er achter te komen welke stoffen er de instelling worden gebruikt zal er een bedrijfsrondgang plaatsvinden. Hierbij zullen alle disciplines worden nagelopen, zodat er een zo compleet mogelijk beeld van de aanwezige stoffen kan worden gemaakt. Daarnaast zal ook gekeken worden hoe de opslag is geregeld en welke maatregelen er reeds zijn genomen om de arbeidsrisico's te verkleinen. In de resultaten zal ook een algemene beschrijving van de organisatie worden gegeven.

Tijdens de rondgang zal er verder informatie worden ingewonnen door te spreken met de werknemers. Het doel hiervan is om er achter te komen waarvoor de stoffen worden gebruikt en hoe zij omgaan met de stoffen. Hierbij valt onder andere te denken aan instructies, het gebruik van eventuele persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) en wat te doen in geval van een incident of calamiteit.

2.3 Vergelijking van de huidige situatie met de voorschriften

Nadat de inventarisatie heeft plaatsgevonden zal de huidige situatie worden vergeleken met de geldende voorschriften vanuit de VIB en de wet- en regelgeving. De afwijkingen en of de PGS die van toepassing is zullen worden benoemd.

2.4 Beoordelingsmethode

Om de arbeidsrisico's die de werknemers lopen door het gebruik van gevaarlijke stoffen te kunnen beoordelen, zullen de waarnemingen aanleiding zijn voor het schetsen van risico's en scenario's. Deze risico's zullen vervolgens worden gewogen op de ernst van het mogelijke letsel, de blootstelling aan het gevaar en de waarschijnlijkheid van de gebeurtenis. De gebruikte methode is de risicoclassificatie van Fine & Kinney, deze methode zal in paragraaf 4.1 worden toegelicht.

3 Resultaten

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van het onderzoek. In de eerste paragraaf staan de bevindingen van het literatuuronderzoek en in de tweede paragraaf het resultaat van de gehouden inventarisatie met bijbehorende gesprekken met de aanwezige werknemers. In paragraaf 3.3 wordt de huidige situatie vergeleken met de voorschriften en zullen eventuele afwijkingen duidelijk worden. In dezelfde paragraaf wordt vermeld of, en vanaf wanneer, de PGS van toepassing is.

3.1 Literatuuronderzoek

De paragraaf literatuuronderzoek laat het antwoord zien op de vraag wat een gevaarlijke stof is. Verder worden de opslagvoorschriften vanuit de PGS-15 en PGS-30 kort toegelicht. De gebruiksvoorschriften en de mogelijke arbeidsrisico's zullen vanuit de VIB worden gehaald. De geraadpleegde VIB worden hier niet verder uitgewerkt. In paragraaf 3.3 is een bronvermelding te zien van de geraadpleegde VIB.

3.1.1 Gevaarlijke stoffen

Omdat het onderzoek gaat over de gevaarlijke stoffen zal allereerst moeten worden vastgesteld wat, in relatie met arbeid, de definitie van een gevaarlijke stof is. De definitie die in het arbeidsomstandighedenbesluit is genoemd is als volgt:

*'Stoffen, mengsels of oplossingen van stoffen waaraan werknemers bij de arbeid worden of kunnen worden blootgesteld vanwege de eigenschappen van of de omstandigheden waaronder die stoffen, mengsels of oplossingen voorkomen gevaar voor de veiligheid of gezondheid kunnen opleveren.'*¹

Kort gezegd vallen dus de stoffen die de werknemers zelf gebruiken of die in de nabijheid van de werknemer worden gebruikt en gezien hun aard als gevaarlijk worden gezien onder de term gevaarlijke stoffen.

3.1.2 PGS-15 en PGS-30

De Publicatiereeks gevaarlijke stoffen is opgesteld in 2005 als opvolger van de Commissie Preventie van Rampen door gevaarlijke stoffen (CPR reeks). Voor PGS-15² is er een revisie geweest in 2012, de PGS-30³ is in 2011 voor het laatst herzien.

De PGS-15 houdt dezelfde indeling van klassen aan als dat de Accord Européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route, of kortweg, ADR hanteert. Zodoende zijn er dertien ADR-klassen. Deze klassen zijn te vinden in bijlage 1. De PGS-15 heeft een groot toepassingsgebied dat nagenoeg overeenkomt met alle ADR klassen, maar de afwijkingen staan in tabel 1.1 in de PGS 15. Daarnaast hanteert de PGS-15 ondergrenzen. Indien er wordt geconstateerd dat de hoeveelheid van de opgeslagen stoffen

¹ Arbeidsomstandighedenbesluit H4

² www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl

³ www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl

boven de ondergrenzen van de PGS-15 ligt, of dat blijkt dat dit eventueel voor kan komen, dan zal worden gecontroleerd of deze regelgeving wordt nageleefd. Deze ondergrenzen zijn eveneens vermeld in bijlage 1. In paragraaf 3.3 zal per onderzochte stof worden aangegeven welke grens dat is en of deze (vermoedelijk) wordt overschreden. De PGS-15 werkt met een gelijkwaardigheidbeginsel, dus er mogen ook andere maatregelen worden getroffen als dit maar gelijkwaardige bescherming biedt voor milieu, arbeid en brandveiligheid.

De PGS-30 geeft inzicht in de voorschriften voor vloeibare brandstoffen opgeslagen in bovengrondse tankinstallaties. De PGS-30 zal worden gebruikt als naslagwerk voor het analyseren van de noodstroomvoorziening.

De PGS-15 hanteert enkele algemene opslagvoorschriften geldend voor nagenoeg alle stoffen binnen het toepassingsgebied. De werkvoorraad moet noodzakelijk zijn, en er mag slechts één aangebroken verpakking aanwezig zijn. De stoffen mogen niet in een rijroute van transportmiddelen (heftrucks) staan en ook niet de vluchtroute belemmeren. De verpakking moet deugdelijk zijn. De opslagvoorziening (dak, vloer en wanden) mag niet uit brandbare materialen bestaan. Inpandig mag er maximaal 2.500 kg aan gevaarlijke stoffen worden opgeslagen op de begane grond. Op alle andere verdiepingen maximaal 500 kg. Indien er gevaarlijke stoffen in de lucht vrij kunnen komen bij normaal gebruik dan dient daar op basis van de RI&E een maatregel in worden genomen.

Voor brandbare stoffen geldt een verplichting van een lekbak, hiervan moet de opvangcapaciteit 110% van de grootste verpakking of (als dat meer is) 10% van de totale verpakkingen samen zijn.

Daarnaast gelden er verschillende voorschriften en extra normen m.b.t. stellingen, brandkasten, vloeren, pictogrammen, blustoestellen en informatiebladen. Bij meer dan 2.500kg moeten extra maatregelen worden genomen, maar dit is voor de zorginstelling niet relevant.

3.2 Inventarisatie en gesprekken

Tijdens de bedrijfsronddgang zijn alle disciplines bij langs gegaan en is nagenoeg het gehele gebouw bekeken. Er is een onderscheid gemaakt tussen vijf disciplines, te weten: verzorging, keuken, huishouding, technische dienst en administratie. In paragraaf 3.2.1 staat een korte beschrijving van de organisatie in het algemeen. Vervolgens wordt per discipline beschreven welke stoffen er zijn geconstateerd, waarvoor de stoffen worden gebruikt, hoe de werknemers omgaan met de stoffen en hoe de stoffen zijn opgeslagen. Dit is eveneens terug te vinden in bijlage 2. In die bijlage is ook opgenomen per stof wat de mogelijke arbeidsrisico's en wat de voorschriften zijn.

3.2.1 Algemene beschrijving van de organisatie

De zorginstelling biedt zorg en servicediensten aan ouderen in de regio. Het diensten pakket varieert van maaltijdbezorging, (lichte) huishoudelijke hulp tot intensieve zorg/begeleiding. Hiervoor heeft de instelling 66 woonunits en 6 units voor tijdelijk verblijf en enkele gemeenschappelijke ruimten voor dagstructurering beschikbaar. In het recent opgeleverde gebouw bevindt zich eveneens een grote keuken voor het bereiden van maaltijden. Bij de ouderenzorginstelling werken ruim 100 werknemers. Het gebouw is grotendeels voorzien van deuren met elektronische sloten. Verder is er een volledig gesloten gedeelte voor

dementerenden. De organisatie heeft een vrij platte structuur met een directeur en een locatieleider die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding. Daarnaast zijn de kernwerkzaamheden onderverdeeld in verzorging en facilitair. Verzorging is de grootste discipline met ongeveer 85 werknemers. Facilitair bestaat uit vier disciplines, te weten: keuken, huishouding, technische dienst en administratie, hier werken respectievelijk zeven, twaalf, twee en twee werknemers. Tijdens de rondgang zijn er voor de discipline administratie geen gevaarlijke stoffen geconstateerd, zodoende wordt deze discipline niet benoemd in de rest van dit hoofdstuk.

3.2.2 Verzorging

Specifiek voor de discipline verzorging zijn twee gevaarlijke stoffen geïdentificeerd. Het betreft zuurstof opgeslagen in gascilinders van 2 L en 10 L. Ongebruikte en lege cilinders staan in een apart hok in de fietsenstalling. Het hok staat tegen een wand, aan de andere kant van de wand bevindt zich het magazijn van de technische dienst. Op de vloer ligt een deken en er is geen mogelijkheid om de flessen vast te zetten. Cilinders die in gebruik zijn bij de cliënten staan in de woningen op de grond en staan eveneens niet vast. Daarnaast kan het zijn dat de werknemers de gebruikte po's van de bewoners moeten reinigen. Hiervoor is een spoelmachine aanwezig, waarvoor Getinge Clean Flusher Detergent als reinigingsmiddel wordt gebruikt. De dosering bepaalt de machine zelf. Zo nu en dan moet er een nieuwe flacon worden aangesloten.

3.2.3 Keuken

In de keuken worden reinigingsmiddelen gebruikt voor het schoonmaken en desinfecteren van de werkoppervlakten en de vloeren. Dit zijn Magic Maxx, super actieve reiniger en Sirafan® Speed BNL, vloeibaar desinfectieproduct. Voor Magic Maxx zijn een instructiekaart en veiligheidshandschoenen aanwezig. Na gebruik wordt een indicatiebord voor valgevaar gebruikt. Voor het desinfectieproduct is geen instructiekaart aanwezig.

Daarnaast worden in de spoelkeuken twee producten gebruikt voor de afwasmachine, te weten Apex Ultra en Solid Clear Dry Clean. Handschoenen worden gebruikt voor het werken met deze stoffen. Een veiligheidsbril is niet aanwezig in keuken.

Alle stoffen zijn opgeslagen in een voorraadkast op de gang die tijdens de rondgang niet op slot was.

3.2.4 Huishouding

In de huishouding worden zeer veel verschillende schoonmaakmiddelen gebruikt. Deze zijn allemaal opgeslagen in afgesloten geventileerde schoonmaakkasten. In alle verschillende kasten in het gebouw komen dezelfde stoffen voor. De huishouding beschikt over schoonmaak karren met daarop de benodigde voorzieningen. Algemene schoonmaakmiddelen zijn schuurmiddel, schoonmaakazijn, Jontec Saponet (vloerreiniger), alles-spray op alcoholbasis en vaatwastabletten voor de niet-professionele vaatwassers. Voor het schoonhouden van het sanitair in de woningen en de gemeenschappelijke ruimten wordt gebruik gemaakt van: Toiletclean (zure toiletreiniger), Sanitair reiniger, Kalkreiniger, Kristalin Bio, R55/R155 Grondreiner en Bakta desinfectietabletten. Daarnaast wordt voor

het schoonhouden van de roestvrij stalen onderdelen Uxor Polish gebruikt. Ten slotte kan de huishouding haar handen wassen met Spirigel complete.

3.2.5 Technische dienst

Onder de technische dienst valt in ieder geval de noodstroomvoorziening. Deze voorziening, die draait op diesel, staat in een afgesloten ruimte waar alleen de technische dienst toegang toe heeft. Deze wordt echter niet door de instelling zelf onderhouden en/of bijgevuld. Zodoende ontstaan er geen risico's door de omgang met gevaarlijke stoffen. De aanwezigheid van deze voorziening kan wel risico's met zich meebrengen, maar deze zullen in de nieuwe RI&E moeten worden opgenomen. In paragraaf 5.5 worden kort drie aanbevelingen gegeven om tekortkomingen op te lossen die tijdens de rondgang werden geconstateerd.

De technische dienst maakt zelf gebruik van enkele gevaarlijke stoffen voor het onderhouden van het gebouw. Van Würth een Multispray als ontvetter en een ontdooier voor het ontdooien van ruiten. Dit product wordt in de bedrijfsauto gebruikt. Lak en terpentijn worden gebruikt voor het lakken van hout en zinkspray voor het onderhouden van het aanwezige zink. Voor het weghouden van marters wordt Marder-Abwehr-Spray gebruikt. Daarnaast wordt voor het onderhouden van de tuin een zitmaaier en een handmaaier gebruikt. Beide maaiers gebruiken benzine. Hiervoor zijn enkele jerrycans (ca. 15 liter) op voorraad. Ten slotte wordt onkruid verwijderd met Cliness. Alle stoffen staan verspreid in de werkplaats. De werknemers van de technische dienst werken in een antistatische overall en er zijn werkhandschoenen (tuinhandschoenen) beschikbaar.

3.3 Vergelijking van de huidige situatie met de voorschriften

Deze paragraaf bevat de vergelijking van het gebruik en de opslag van de gebruikte gevaarlijke stoffen met de voorschriften. Hiervoor wordt de informatie vanuit de inventarisatie (paragraaf 3.2) vergeleken met de voorschriften vanuit de VIB en, indien van toepassing, de PGS-15. Er worden met name afwijkingen ten opzichte van de voorschriften genoemd. In bijlage 2 staat een compleet beeld van alle constatering, voorschriften, arbeidsrisico's en wat te doen in geval van incidenten. Daarin wordt eveneens aangegeven wat er goed is en wat afwijkt.

3.3.1 Verzorging

De zuurstofflessen⁴ staan nu los bij de bewoners en in het opslagblok, maar moeten tegen omvallen worden beschermd. Vanaf 125 liter is de PGS-15 van toepassing. Het is niet aannemelijk, maar wel mogelijk dat er tien flessen of meer in het hok staan. In dat geval mist het hok een bord met de tekst 'openen van afsluiters gasflessen verboden'.

**OPENEN VAN
AFSLUITERS VAN
GASFLESSEN
VERBODEN**

Voor het gebruik van de Getinge Clean Flusher Detergent⁵ is het gebruik van handschoenen en een veiligheidsbril voorgeschreven, maar deze worden nu niet gebruikt. De stof is irriterend en valt zodoende buiten het toepassingsgebied van de PGS-15. In geval van

⁴ <http://www.sol.it>

⁵ <http://www.arjohuntleigh.pl>

incidenten is veel water de oplossing. Dat is in de ruimte waar de stof gebruikt wordt aanwezig.

3.3.2 Keuken

Voor het gebruik van Magic Maxx, super actieve reiniger⁶, Sirafan® Speed BNL⁷, Apex Ultra⁸ en Solid Clear Dry Clean⁹ zijn in principe geen persoonlijke beschermingsmiddelen voorgeschreven, maar er kunnen wel (ernstige) huid- en oogirritatie of zelfs letsel ontstaan bij het gebruik. Qua opslag is de huidige methode niet de juiste. De stoffen moeten buiten bereik van kinderen worden opgeslagen, maar zijn nu in een kast op de gang opgeslagen welke niet op slot zat tijdens de rondgang.

Alleen Sirafan® Speed BNL is zeer licht ontvlambaar en valt daardoor in ADR klasse 3 met verpakkingsgroep II. Bij een opslag van meer dan 25 liter moet de PGS-15 worden geraadpleegd. Het is in principe niet zo dat dit voorkomt.

Voor al deze stoffen is in geval van incidenten veel water de oplossing. Dat is in de keuken voldoende voorradig.

3.3.3 Huishouding

De volgende stoffen die de huishouding gebruikt voor het schoonmaken van het gebouw zijn irriterend van aard voor met name huid en oog: Schuurmiddel¹⁰, Vaatwastabletten¹¹, Schoonmaakazijn¹², Rapid professional Alles-spray op alcoholbasis (*hiervan is geen veiligheidsinformatieblad beschikbaar. Om te kunnen adviseren is gebruik gemaakt van het VIB van de stof G 481 Blitz Citro*)¹³, Toiletclean (zure toiletreiniger)¹⁴, Sanitair reiniger¹⁵, Kalkreiniger¹⁶, Bakta desinfectietabletten¹⁷, R55/R155 Grondreiner (zuurvrij)¹⁸, Jontec Saponet¹⁹, en Kristalin Bio²⁰.

Ondanks dat er voor bovenstaande stoffen geldt dat ze irriterend zijn en dat er bij zeven van de elf stoffen (ernstig)oogletsel kan ontstaan en bij kalkreiniger ook brandwonden, wordt alleen voor sanitair reiniger, R55/R155 Grondreiner en Kristalin Bio oogbescherming voorgeschreven. Dit is niet aanwezig. Voor sanitair reiniger en R55/R155 grondreiner zijn rubberen handschoenen aanbevolen. Deze zijn ook niet aanwezig.

⁶ <http://www.braletz.be>

⁷ <http://www.wola.nl>

⁸ <http://www.kenbschoonmaakcentrum.nl>

⁹ <http://www.kenbschoonmaakcentrum.nl>

¹⁰ <http://www.schoonmaakwaren.nl>

¹¹ <http://www.wola.nl>

¹² <http://www.hbvchemicalien.nl>

¹³ <http://www.clean2day.nl>

¹⁴ <http://profichem.nl>

¹⁵ <http://www.asphalia.nl>

¹⁶ <http://pgsds.com>

¹⁷ <http://www.wola.nl>

¹⁸ <http://www.lab21.nl>

¹⁹ <http://www.carellurvink.nl>

²⁰ <http://www.wola.nl>

Volgens het veiligheidsinformatieblad van Uxor Polish²¹ zijn er geen risico's bij normaal gebruik en zodoende wordt er ook niets voorgeschreven qua gebruik van PBM en opslag.

In geval van incidenten is veel water de oplossing. Dat is in meestal in de directe nabijheid van werklocatie aanwezig.

Spirigel, complete²² bevat een oplossing van ethanol, waardoor de stof licht ontvlambaar is. Daarom valt deze stof in ADR klasse 3 met verpakkingsgroep II. Bij een opslag van meer dan 25 liter moet de PGS-15 worden geraadpleegd.

Toiletclean bevat een oplossing van fosforzuur en valt daarom in ADR klasse 8 met verpakkingsgroep III. Bij een opslag van meer dan 250 liter moet de PGS-15 worden geraadpleegd.

Bakta desinfectietabletten zijn schadelijk en milieugevaarlijk en vallen daardoor in ADR klasse 9 met verpakkingsgroep III. Bij een opslag van meer dan 250 kilo moet de PGS-15 worden geraadpleegd.

Voor de bovenstaande stoffen wordt de ondergrens in principe niet overschreden.

3.3.4 Technische dienst

Voor het werken met multispray²³, ontgooier²⁴ en terpentijn²⁵ zijn een nauw aansluitende veiligheidsstofbril en nitrilrubber handschoenen voorgeschreven.

Voor het gebruik van de lak²⁶ en de zinkspray 80/81²⁷ is eveneens een afsluitende veiligheidsbril benodigd daarnaast is voor het hanteren van de lak neopreenrubber handschoenen voorgeschreven. Het veiligheidsinformatieblad van benzine²⁸ schrijft bij gebruik chemicaliënbestendige handschoenen en een veiligheidsbril voor. Deze zijn niet aanwezig.

Voor het hanteren van Cliness²⁹ en Marder-Abwehr-Spray³⁰ wordt qua PBM aan de voorschriften voldaan.

In geval van incidenten is net als bij de vorige disciplines veel water benodigd. Dit is in de werkplaats aanwezig, maar het is denkbaar dat werknemer op het terrein niet direct in de buurt is van veel schoon water.

²¹ <http://www.braletz.be>

²² <http://www.wola.nl>

²³ <https://ehs.wuerth.com>

²⁴ <https://ehs.wuerth.com>

²⁵ <http://www.laman.nl>

²⁶ <http://www.nicolaasverf.nl>

²⁷ <http://www.alvado.nl>

²⁸ <http://bpretail.bp.nl>

²⁹ <http://www.nufarm.com>

³⁰ www.kemo-electronic.de

Veel van de gebruikte stoffen vallen bij een overschrijding van de aanwezige hoeveelheid onder de PGS-15. In tabel 1 staat kort vermeld onder welke ADR klasse en verpakkingsgroep ze vallen en wat de ondergrens is.

Naam stof	ADR klasse	Verpakkingsgroep	Ondergrens
Multispray (Würth)	2	n.v.t.	25 L
Ontdooier (Würth)	3	II	25 L
Lak voor hout	3	III	50 L
Zinkspray	2	n.v.t.	50 L
Benzine	3	II	25 L
Cliness	9	III	250 L
Terpentine	3	III	50 L

Tabel 1

4 Conclusie en discussie

Dit hoofdstuk bevat de conclusie m.b.t. de omgang van de gevaarlijke stoffen in de ouderenzorginstelling. Daarnaast wordt in paragraaf 4.2 teruggeblikt op het onderzoek en wordt er aangegeven wat de sterke en minder sterke punten van het onderzoek zijn.

4.1 Conclusie

In paragraaf 3.3 is al aangegeven in welke mate de omgang met de gevaarlijke stoffen goed gaat of niet. De waarnemingen uit de inventarisatie en de kennis uit de VIB en de PGS-15 worden gebruikt om mogelijke risico's / scenario's te schetsen. Vervolgens wordt dit scenario gewogen. Hiervoor wordt de risicoclassificatie methode van Fine & Kinney gehanteerd. De risicoschatting is gebaseerd op de onderstaande factoren en de daarbij behorende weging. Net als in de vorige hoofdstukken zal het per discipline worden uitgewerkt. In paragraaf 4.1.5 staat de eindconclusie met het antwoord op de probleemstelling.

Het te verwachten effect (E)		De blootstellings-frequentie (F)		Waarschijnlijkheid dat effect optreed (W)	
EHBO Letsel / Geringe schade / Milieuverontreiniging	E 1	Zeer zelden	F 1	Praktisch onmogelijk	W 1
Medische behandeling (arts) / Schade < € 45.000	E 3	Jaarlijks	F 3	Denkbaar maar onwaarschijnlijk	W 3
Letsel met verzuim (LTI) Schade < € 45.000	E 4	Maandelijks	F 5	Denkbaar	W 5
Verzuim > 6 weken / Aanzienlijke milieuverontreiniging	E 6	Wekelijks	F 7	Zeer wel mogelijk	W 7
(Gedeeltelijke) invaliditeit / Schade < 450.000	E 8	Dagelijks	F 9	Zeer waarschijnlijk	W 10
Dodelijke afloop / Schade > 450.000	E 10	Continu	F 10		

Tabel 2

De risicoschatting geschiedt volgens de formule $R = E \times F \times W$

4.1.1 Verzorging

Doordat de zuurstofflessen niet beschermd zijn tegen omvallen kan er gezien de aard van de stof gevaar ontstaan voor de werknemers en de cliënten. Het niet voorhanden hebben van PBM bij hantering van het schoonmaakmiddel kan leiden tot oog- of huidletsel. Oogletsel is zeer onwaarschijnlijk, omdat de stof niet uit de flacon gaat door bijvoorbeeld schenken.

Waarneming	Risico of scenario	Schatting risico			
		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico
De zuurstofflessen zijn niet tegen vallen beveiligd	De zuurstofflessen kunnen omvallen en daardoor schade oplopen met een explosie tot gevolg.	8	10	1	80
Er wordt gebruik gemaakt van Geringe Clean Flusher Detergent zonder gebruik van de voorgeschreven PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	5	1	40
	Tijdens het gebruik kan de stof op de huid komen met irritatie tot gevolg.	3	5	3	45

4.1.2 Keuken

Doordat in het pand bijna alle deuren en kasten automatisch sluiten en alleen geopend kunnen worden met een 'druppel' (electronische sleutel) is het te verwachten dat de werknemers hierdoor vergeten de schoonmaakkast voor de keukenbenodigdheden af te sluiten. Doordat er geen persoonlijke beschermingsmiddelen worden gebruikt blijft het risico op huid- en oogletsel bestaan. Handschoenen zijn aanwezig, maar een veiligheidsbril is niet beschikbaar.

Waarneming	Risico of scenario	Schatting risico			
		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico
De gevaarlijke stoffen staan niet opgeslagen in een afgesloten ruimte.	Onbevoegd personeel, cliënten en/of derden hebben toegang tot de gevaarlijke stoffen. Dit kan leiden tot verkeerd gebruik met huid- en oogletsel of erger tot gevolg.	6	10	3	180
Er wordt gebruik gemaakt van de gevaarlijke stoffen zonder gebruik van de (voorgeschreven) PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen met (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	9	1	72
	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met irritatie tot gevolg.	3	9	3	81

4.1.3 Huishouding

Er wordt in de huishouding gebruik gemaakt van vrij veel verschillende gevaarlijke stoffen om het gebouw schoon te houden. De opslag is goed geregeld, want deze stoffen staan in gesloten geventileerde kasten. De voorschriften m.b.t. PBM zijn zeer wisselend en gezien de mogelijke arbeidsrisico's zeer inconsequent te noemen. Hierdoor kan onduidelijkheid ontstaan bij de werknemers. De voorgeschreven PBM zijn bovendien niet beschikbaar.

Waarneming	Risico of scenario	Schatting risico			
		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico
Het VIB van Rapid professional, Alles-spray is niet verkrijgbaar	De zorginstelling kan onvoldoende op de hoogte zijn van de voorschriften, waardoor werknemers worden blootgesteld aan onbekende risico's met mogelijk verzuim of letsel als gevolg.	4	7	5	140
Er wordt gebruik gemaakt van de gevaarlijke stoffen zonder gebruik van (voorgeschreven) PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen met (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	9	1	72
	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met irritatie tot gevolg.	3	9	3	81

Waarneming	Risico of scenario	Schatting risico			
		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico
Er wordt gebruik gemaakt van kalkreiniger zonder gebruik van PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met brandwonden tot gevolg.	6	9	3	162
Er wordt gebruik gemaakt van Kristalin Bio zonder gebruik van de voorgeschreven PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met huidallergie tot gevolg.	8	9	3	216
Er wordt een licht ontvlambare stof opgeslagen en gebruikt	De stof kan eventuele brand versnellen en daarmee (blijvende)letselschade veroorzaken	8	10	3	240

4.1.4 Technische dienst

De gebruiker van een gevaarlijke stof moet in het bezit zijn van instructies in de gesproken taal. Voor Marder abwehr spray is dit niet het geval. Daarnaast is het gebruik van marterspray voor het tegengaan van marters in Nederland alleen toegestaan als ze nog niet zijn waargenomen. Marters vallen onder de bescherming van de Nederlandse Flora- en Faunawet en het is zodoende verboden om marters te verjagen of te doden.

De technische dienst beschikt over enkele brandgevaarlijke en (licht) ontvlambare stoffen. Deze staan verspreid door de gehele werkplaats. Deze moeten in ieder geval in een geventileerde ruimte staan. Bij het overschrijden van de ondergrenzen van de PGS-15 moeten extra maatregelen worden genomen. Vanuit de PGS-15 wordt in ieder geval voorgeschreven dat Cliness gescheiden wordt opgeslagen van de rest en dat er alleen een werkvoorraad mag worden gehanteerd.

Waarneming	Risico of scenario	Schatting risico			
		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico
Het VIB van Marder abwehr spray is niet verkrijgbaar in de taal van de gebruiker.	De werknemer kan i.v.m. een taalbarrière onvoldoende op de hoogte zijn van de voorschriften, waardoor de werknemer kan worden blootgesteld aan onbekende risico's met mogelijk verzuim of letsel als gevolg.	4	5	5	100
Er wordt gewerkt met houders onder druk.	De houder onder druk kan open barsten bij verhitting met mogelijk verzuim of letsel als gevolg.	4	5	3	60

Waarneming	Risico of scenario	Schatting risico			
		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico
Er wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen die schadelijk zijn bij inademing en of opname door de mond.	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de luchtwegen en/of longen krijgen met irritatie of letsel tot gevolg	6	7	3	126
Er wordt gewerkt benzine.	Door opname van de huid of longen kunnen erfelijke genetische ziekten optreden en/of kanker worden verkregen.	8	5	3	120
	Door opname van de huid of door de longen. Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind	8	5	3	120
Er wordt gebruik gemaakt van de gevaarlijke stoffen zonder gebruik van (voorgeschreven) PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen met (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	9	1	72
	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met irritatie tot gevolg.	3	9	3	81

4.1.5 Eindconclusie

De probleemstelling van het onderzoek *Hoe moet er worden omgegaan met gevaarlijke stoffen in de ouderenzorginstelling, zodat de arbeidsveiligheid niet onnodig in gevaar komt?* is onderzocht en daaruit kan geconcludeerd worden dat in alle vier de disciplines het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen niet conform voorschriften wordt gedaan. Het probleem ontstaat in eerste instantie vanwege het feit dat deze PBM niet beschikbaar zijn op de werkplek. Op het gebied van opslag is voor de huishouding een goede voorziening getroffen. Voor de overige disciplines is dit onvoldoende. De opslagkast van de keuken is niet voorzien van een automatische sluiting terwijl in het grootste gedeelte van het pand dit wel het geval is. Hierdoor ontstaat vermoedelijk een zekere gewenning. De technische dienst verspreidt alle gevaarlijke stoffen over de gehele werkplaats. Hierdoor is er onvoldoende structuur en is het denkbaar dat er met de brandgevaarlijke stoffen incidenten zullen optreden. Ten slotte is de voorziening voor de opslag van zuurstofflessen onvoldoende als de PGS-15 van toepassing is. Dit is het geval bij een opslag van 125 liter aan lege of volle flessen.

4.2 Discussie

Het onderzoek heeft in principe opgeleverd wat het als doel had, namelijk de gevaarlijke stoffen en de huidige omgang (gebruik en opslag) inventariseren en evalueren. De wijze waarop het onderzoek heeft plaatsgevonden heeft positief bijgedragen aan het onderzoek. Tijdens de rondgang was het verstandig om met de werknemers te praten over het gebruik. Het bleek moeilijk om een budget te bepalen voor de aandachtspunten, omdat bijvoorbeeld voor het uitbreiden van het sleutelsysteem een offerte moet worden opgevraagd.

5 Aanbevelingen

Dit hoofdstuk bevat voorgestelde maatregelen om het risico te verkleinen. Een specifieke maatregel kan slechts één van de drie factoren verkleinen. Als er meerdere maatregelen zijn, dan kan het zijn dat meerdere factoren afnemen. Tussen haakjes staat de oorspronkelijke waarde bij de betreffende factor. In bijlage 3 is een totaaloverzicht te zien van de risico's uit het vorige hoofdstuk en de voorgestelde maatregelen. Bijlage 4 bevat een Plan van Aanpak waarin een verantwoordelijke is aangewezen en streefdatum voor gereed is aangegeven.

5.1.1 Verzorging

Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
	Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de gasflessen in het hok kunnen worden vastgezet. Zorg dat de gasflessen bij de cliënten kunnen worden vastgezet. Zorg voor een brandblusser in de nabijheid van het gasflessenhok. 	8 (6)	5 (10)	1	30 (80)	Ca. € 150,-
<p>(Flusher Detergent)</p> <ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles 	4 (8)	5	1	20 (40)	€ 25,- per ruimte waarin een reinigingsmachine staat.
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PVC of latex veiligheidshandschoenen 	3	5	1 (3)	15 (45)	

Naast de bovenstaande maatregelen is het ook aan te bevelen om het hok te laten voldoen aan de regels voortvloeiend uit de PGS-15. Hiervoor moet het bord met de tekst 'Openen afsluiters van gasflessen verboden' worden aangeschaft. Dit kost ongeveer € 15,-. Daarnaast moet de muur waartegen de flessen staan opgeslagen brandwerend zijn voor ten minste 60 minuten conform voorschrift 6.2.4 uit de PGS-15. Prijzen variëren, ca. € 1000,-.

5.1.2 Keuken

Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
	Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de schoonmaakkast ook een elektrisch slot krijgt. 	6	1 (10)	3	18 (180)	Offerte opvragen
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles 	4 (8)	9	1	36 (72)	€ 25,- per set.
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de aanwezige handschoenen worden gebruikt. 	3	9	1 (3)	27 (81)	

Naast de bovenstaande maatregelen is het ook aan te bevelen om de persoon die verantwoordelijk is voor de inkoop van Siranfan® Speed BNL te instrueren dat er nooit meer dan 25 liter aanwezig mag zijn. Het aanbrengen van een waarschuwing voor 'gevaarlijke stoffen' en 'denk om afsluiten' op de deur van de schoonmaakkast is een tijdelijke oplossing.

5.1.3 Huishouding

Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
	Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
<ul style="list-style-type: none"> Verwijder de alles spray en koop, indien nodig, een alternatief waarvan de VIB wel beschikbaar is. 	0 (4)	0 (7)	0 (5)	0 (140)	N.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles met houder 	4 (8)	9	1	36 (72)	€ 35,- per werknemer.
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de aanwezige handschoenen worden gebruikt. 	3	9	1 (3)	27 (81)	
<ul style="list-style-type: none"> Schaf geschikte PBM aan voor het gebruik van kalkreiniger 	6	9	1 (3)	54 (162)	
<ul style="list-style-type: none"> Schaf geschikte PBM aan voor het gebruik van Kristalin Bio 	8	9	1 (3)	72 (216)	
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat houders onder druk niet worden opgeslagen in direct zonlicht 	8	10	1 (3)	80 (240)	N.v.t.

Het is verstandig om de Rapid Alles-spray te verwijderen, omdat er geen veiligheidsinformatieblad over te vinden is. Vervang deze reiniger door een alternatief waarvan de VIB wel beschikbaar is.

Naast de bovenstaande maatregelen is het ook aan te bevelen om de persoon die verantwoordelijk is voor de inkoop van Bakta desinfectietabletten te instrueren dat er nooit meer dan 250 kilo aanwezig mag zijn.

5.1.4 Technische dienst

Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
	Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsinstructie in het Nederlands. 	4	5	1 (5)	20 (100)	€ 0,- (als de leverancier het regelt)
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat houders onder druk niet worden opgeslagen in direct zonlicht 	4	5	1 (3)	20 (60)	N.v.t.

Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
	Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
<ul style="list-style-type: none"> Geef instructies over het gevaar voor stoffen in de longen Zorg dat er met voldoende afwisseling wordt gewerkt. Zorg voor voldoende ventilatie. 	6	7	1 (3)	42 (126)	N.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> Zorg bij het werken met benzine voor geschikte PBM . Zorg voor een goede schenktuit en trechter. 	8	5	1 (3)	40 (120)	€ 50,-
<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat zwangere vrouwen niet worden blootgesteld aan benzine. 	8	1 (5)	1	8 (40)	N.v.t.
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een nauw afsluitende veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles met draagriem 	4 (8)	9	1	36 (72)	€ 65,-
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PVC of latex veiligheidshandschoenen 	3	9	1 (3)	27 (81)	€ 30,-

Het is aan te bevelen om het gebruik van marterspray te bespreken tijdens het werkoverleg om onnodige problemen m.b.t.. dit onderwerp te voorkomen. Verder zou een opruimslag in de werkplaats niet onverstandig zijn. Door gestructureerd de stoffen op te slaan is het makkelijker te zien waarvan de werkvoorraad aanwezig is. Een lijst van de gebruikte stoffen en de maximale hoeveelheid maakt de structuur compleet. Het aanschaffen van lekbakken om de brandgevaarlijke stoffen in op te slaan is eveneens aan te bevelen. In geval van lekkage is het oppervlakte waarover de stof zich uitspreidt minder groot, waardoor het gevaar kleiner is.

5.1.5 Overige aanbevelingen

Het is vanuit de arbeidsomstandighedenwet verplicht om voorlichting te geven over de risico's die bij het uitoefenen van het werk kunnen voorkomen. Zodoende is het verstandig om in het afdelingsoverleg dit op de agenda te zetten. Ook is het aan te raden om instructies te schrijven en op de werkplek neer te leggen.

Tijdens de rondgang is opgevallen dat er m.b.t. calamiteiten de nodige voorzieningen zijn getroffen echter heeft de leverancier van de brandblussers niet overal een sticker met uiterste keuringsdatum geplakt. Dit is een verplichting vanuit de NEN 2559 en NEN-EN 671-3)³¹ voor respectievelijk brandtoestellen en brandslanghaspels.

Ten slotte nog drie aanbevelingen m.b.t. de ruimte waarin de noodstroomvoorziening staat. De ruimte mag alleen worden betreden met gehoorbescherming volgens de fabrikant. Om te zorgen dat deze regel wordt nageleefd is het verstandig om deze direct bij binnenkomst op te hangen. Daarnaast is er geen instructie aanwezig in het Nederlands. Het is aan te raden dit wel op te vragen om mogelijke vergissingen te voorkomen. Ten slotte mogen er geen andere spullen worden opgeslagen in deze ruimte. Daarvoor is deze niet bedoeld.

³¹ <http://www.euronorm.net>

Bronvermelding

Hieronder staan de bronnen vermeld die gebruikt zijn voor het uitvoeren van het onderzoek. De bronnen zijn verdeeld in literatuur en websites.

Literatuur

- **Copla MVK module 3**
- **Copla MVK module 5**
- **Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen - 15.** Auteur: PGS Programmaraad
- **Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen - 30.** Auteur: PGS Programmaraad
- **Arbo Informatieblad 31** - Gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen. Auteur: SDU Uitgevers

Websites en Veiligheidsinformatiebladen (corresponderend met de voetnoten)

1. http://wetten.overheid.nl/BWBR0008498/volledig/geldigheidsdatum_19-03-2015#Hoofdstuk4 Geraadpleegd op 19 maart 2015
2. http://content.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/documents/PGS23/PGS15_december_2011_versie%201%201_december_2012.pdf Geraadpleegd op 19 maart 2015
3. <http://content.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/documents/PGS30/PGS30-2011-v1.0-vloeibare-brandstoffen-bovengrondse-installaties.pdf> Geraadpleegd op 19 maart 2015
4. http://www.sol.it/msds2/MS097A_NTG_5_3_3.pdf Geraadpleegd op 19 maart 2015
5. <http://www.arjohuntleigh.pl/admin/files/20121106140604.pdf> Geraadpleegd op 19 maart 2015
6. <http://www.braletz.be/Veilighheidsfiches%20Web/Ecolab/MAGIC%20MAXX%20X5L.PDF> Geraadpleegd op 20 maart 2015
7. http://www.wola.nl/cms/upload/downloads/sirafan_speed_vib_11-2012.pdf Geraadpleegd op 20 maart 2015
8. <http://www.kenbschoonmaakcentrum.nl/includes/modules/download.php?id=6170&i=1> Geraadpleegd op 20 maart 2015
9. <http://www.kenbschoonmaakcentrum.nl/includes/modules/download.php?id=6169&i=1> Geraadpleegd op 20 maart 2015
10. <http://www.schoonmaakwaren.nl/files/115003.pdf> Geraadpleegd op 20 maart 2015
11. http://www.wola.nl/cms/upload/downloads/tabs_vaatwastabletten_vib_01-2009.pdf Geraadpleegd op 20 maart 2015
12. <http://www.hbvchemicalien.nl/PDF%20veiligheid/schoonmaakazijn.pdf> Geraadpleegd op 20 maart 2015
13. <http://www.clean2day.nl/data/upload/files/sd-q481-buzil-blitz-citro.pdf> Geraadpleegd op 20 maart 2015
14. http://profichem.nl/website/w186/file/repository/MSDS_Toiletclean.pdf Geraadpleegd op 20 maart 2015
15. <http://www.asphalia.nl/wp-content/uploads/sites/7/1.2-algemeen1.pdf> Geraadpleegd op 20 maart 2015

16. http://pgsds.com/views/PDF/BE-L/ANTIKAL/BE_NL_110627_Antikal_Azijn164758.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
17. http://www.wola.nl/cms/upload/downloads/bakta_tabletten_vib_11-2012.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
18. <http://www.lab21.nl/clientfiles/Tegel%20onderhoud/Veiligheidsblad%20PDF/055-NL-SiDat-2011-01.pdf>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
19. <http://www.carellurvink.nl/files/item/veiligheidsblad/Carel%20Lurvink%20veiligheidsblad%20Taski%20Jontec%20Saponet%205ltr%20%207513125.pdf>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
20. http://www.wola.nl/cms/upload/downloads/kristalin_bio_vib_11-2012.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
21. http://www.braletz.be/Veiligheidsfiches%20Web/Ecolab/Uxor_polish.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
22. http://www.wola.nl/cms/upload/downloads/spirigel_complete_vib_05-2013.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
23. <https://ehs.wuerth.com/ehs4customers/export/00984891.PDF>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
24. <https://ehs.wuerth.com/ehs4customers/export/00978700.PDF>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
25. <http://www.laman.nl/data/safetyinstructions/100300580.pdf>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
26. http://www.nicolaasverf.nl/wordpress/wp-content/uploads/2013/12/2609_vib_favorit_lqx_satin.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
27. <http://www.alvado.nl/pdf/1.WS-Zinkspray%2080%2081.pdf>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
28. <http://bpretail.bp.nl/pdf/bpbenzineongelood.pdf>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
29. <http://www.nufarm.com/Assets/17342/1/Cliness.pdf>
Geraadpleegd op 20 maart 2015
30. www.kemo-electronic.de/datasheets/z100.pdf
Geraadpleegd op 20 maart 2015
31. <http://www.euronorm.net/content/template.php?itemID=53>
Geraadpleegd op 22 maart 2015

Bijlagen

Bijlage 1 – PGS-15 tabellen

ADR Klasse	Omschrijving	Valt in toepassingsgebied
1	Ontplobbare stoffen en voorwerpen	NEE
2	Gassen	Spuitbussen, gaspatronen, aanstekers, gasflessen met verstikkende, oxiderende of brandbare stoffen en ammoniak en ethyleenoxide
3	Brandbare vloeistoffen	Bijna alle stoffen. (zie tabel 1.1 in de PGS-15 voor uitzonderingen)
4.1	Brandbare vaste stoffen, zelfontledende vaste stoffen en vaste stoffen in niet explosieve toestand	Alle stoffen
4.2	Voor zelfontbranding vatbare stoffen	Alle stoffen
4.3	Stoffen die in contact met water brandbare gassen ontwikkelen	Alle stoffen
5.1	Oxiderende stoffen	Alle stoffen, m.u.v. vaste minerale anorganische meststoffen.
5.2	Organische peroxiden	LQ verpakkingen die stoffen bevatten met UN-nummer 3103 t.m. UN nummer 3110 (type C t.m F zonder temperatuurbeheersing) tot maximaal 1000 kg (zie hfst 9)
6.1	Giftige stoffen	Alle stoffen
6.2	Infectueuze stoffen (besmettelijke stoffen)	Classificatiecode I3 en I4 (UN 3291, UN 3373)
7	Radioactieve stoffen	NEE
8	Bijtende stoffen	Alle stoffen
9	Diverse gevaarlijke stoffen en voorwerpen	Milieugevaarlijke stoffen, in ieder geval classificatiecode M6 & M7
CMR-stoffen	Carcinogeen (kankerverwekkend) en/of Mutageen (veranderingen in erfelijke eigenschappen inducerend) en/of Reproductie toxisch (schadelijk voor de voortplanting of het nageslacht).	

Gevaar conform de klasse zonder bijkomend gevaar	Verpakkingsgroep	Ondergrens/vrijstelling kg of L
Alle klassen	I	1
CMR-stoffen	n.v.t.	1
2 (spuitbussen en houders, klein, gas)	n.v.t.	50
3	II	25
3	III	50
4.1, 4.2, 4.3	II en III	50
5.1	II en III	50
5.2	LQ verpakkingen die stoffen bevatten met UN-nummer 3103 t.m. UN nummer 3110 (type C t.m F zonder temperatuurbeheersing)	30
6.1	II en III	50
6.2 (cat I3, I4)	II en III	50
8	II en III	250
9	II en III	250
Totaal	-	50 voor klasse 8 en 9: 250
2 (gasflessen)	n.v.t.	125L waterinhoud

Bijlage 2 – Stoffeninventarisatie

Deze bijlage is een overzicht van de stoffeninventarisatie die is uitgevoerd op 21 februari 2015 bij een ouderenzorginstelling in de provincie Groningen. De laatste kolom geeft d.m.v. groen, oranje of rood weer of dit respectievelijk goed is, verbeterd kan worden of dat dit afwijkt van de voorschriften. Als het vakje wit is, dan hoeft of kan er geen oordeel over worden gegeven.

Verzorging

Naam stof:	Zuurstof	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Cliënten kunnen extra zuurstof nodig hebben.	
Hoe wordt het gebruikt:	De flessen worden aangesloten en aan de cliënt aangeboden. De flessen worden niet vastgezet bij gebruik.	
Hoe wordt het opgeslagen:	Er is in het fietsenhok een afgesloten hok voor de niet gebruikte en lege zuurstofflessen. De flessen staan op een kleed en niet zijn niet vastgezet. Er hangt geen brandblusser in de buurt. Er zijn geen indicatieborden.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Kan ontploffen - Kan brand bevorderen - In te grote concentratie (<75% kan het leiden tot misselijkheid, duizeligheid, ademhalingsproblemen etc.) 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Bij blootstelling aan de druk, dan handschoenen en veiligheidsbril (niet van toepassing)	
Wat is nodig in geval van incidenten:	- Verplaatsen naar een onbesmette ruimte	

Naam stof:	Getinge Clean Flusher Detergent	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Als schoonmaakmiddel voor in de machine die de po's van de bewoners schoonmaakt.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het wordt aangesloten op de schoonmaakmachine.	
Hoe wordt het opgeslagen:	De voorraad staat in een afgesloten geventileerde ruimte.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	- Irriterend voor de ogen en huid;	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- draag geschikte handschoenen en een beschermingsmiddel voor de ogen / het gezicht.	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; 	

Keuken

Naam stof:	Magic Maxx, super actieve reiniger	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Als allesreiniger voor zowel aanrechten, gootstenen en vloeren.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het wordt verdund gebruikt. Dit is afhankelijk van de vuilheid. Er worden latex handschoenen gebruikt.	
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de keuken. De niet gebruikte flessen in een niet afgesloten schoonmaakkast.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de huid, ernstige oogirritatie en oogletsel. - Na gebruik: gladde vloer 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn. - Na gebruik: Waarschuwbord natte vloeren gebruiken. 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; 	

Naam stof:	Sirafan® Speed BNL, vloeibaar desinfectieproduct	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Voor het desinfecteren van de werkoppervlakten, zoals: aanrechten, kookplaten, gootstenen etc.	Green
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles met spraymogelijkheid. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.	Green
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de keuken. De niet gebruikte flessen in een niet afgesloten schoonmaakkast.	Red
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Zeer licht ontvlambaar - Kan huidirritatie veroorzaken 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.	Green
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; 	Yellow

Naam stof:	Apex Ultra	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Is een component voor de professionele vaatwasser	Green
Hoe wordt het gebruikt:	Het plastic wordt verwijderd en in de daarvoor bestemde bak gelegd.	Green
Hoe wordt het opgeslagen:	De voorraad bevindt zich in een niet afgesloten schoonmaakkast.	Red
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de huid en luchtwegen, ernstige oogirritatie en oogletsel. Schadelijk bij opname door de mond. - Giftig voor in water levende organismen. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.	Yellow
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	Yellow

Naam stof:	Solid Clear Dry Clean	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Is een component voor de professionele vaatwasser	Green
Hoe wordt het gebruikt:	Het plastic wordt verwijderd en in de daarvoor bestemde bak gelegd.	Green
Hoe wordt het opgeslagen:	De voorraad bevindt zich in een niet afgesloten schoonmaakkast.	Red
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de huid en luchtwegen, ernstige oogirritatie en oogletsel. Veroorzaakt brandwonden. - Giftig bij contact met de huid. Zeer vergiftig voor in water levende organismen. - Kan allergieën en overgevoeligheid veroorzaken. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.	Yellow
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	Yellow

Huishouding

Naam stof:	Schuurmiddel
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen, - Schadelijk bij opname door de mond.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen.

Naam stof:	Toiletclean, zure toiletreiniger
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van de toiletten en badkamers in de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de huid, ernstige oogirritatie; - Veroorzaakt oogletsel; - Schadelijk bij opname door de mond.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn of blijken uit de RI&E dat het nodig is.
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen.

Naam stof:	Uxor Polish, Onderhouds- en beschermingsmiddel voor Roestvrij staal (RVS)
Waarvoor wordt het gebruikt:	Het schoonmaken van RVS onderdelen in de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	- geen bij normaal gebruik.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied van toepassing
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken 2 glazen water drinken.

Naam stof:	Sanitair reiniger	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van het sanitair in de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.	
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de huid, ernstige oogirritatie; - Veroorzaakt oogletsel; 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Dragen van rubberen handschoenen - Dragen van veiligheidsbril 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Naam stof:	R55 en R155, Grondreinier (zuurvrij)	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Het reinigen van stenen vloeren.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.	
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen en huid; - Gevaar voor ernstig oogletsel; - Schadelijk bij opname door de mond. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Dragen van rubberen handschoenen - Dragen van veiligheidsbril bij het overgieten 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Naam stof:	Kalkreiniger	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van het sanitair in de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.	
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de huid, ernstige oogirritatie; - Veroorzaakt oogletsel en brandwonden; - Schadelijk bij opname door de mond. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn. - 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Naam stof:	Rapid professional, Alles-spray op alcoholbasis
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles met spraymogelijkheid. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen, huid en luchtwegen. Kan oogletsel veroorzaken. - Schadelijk bij opname door de mond.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen.

Naam stof:	Bakta, desinfectietabletten
Waarvoor wordt het gebruikt:	Voor het desinfecteren van het toilet/sanitair.
Hoe wordt het gebruikt:	Na schoonmaak wordt een tablet in het water gegooid en begint deze te werken.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken verpakkingen staan op de schoonmaakkar. De gesloten verpakkingen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen en luchtwegen, ernstige oogirritatie en oogletsel. Schadelijk bij opname door de mond. - Giftig voor in water levende organismen.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen.

Naam stof:	Vaatwastabletten
Waarvoor wordt het gebruikt:	Als reinigingsmiddel voor de niet-professionele vaatwasser.
Hoe wordt het gebruikt:	Tablet wordt in de vaatwasser gestopt.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken verpakkingen staan op de schoonmaakkar. De gesloten verpakkingen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen en huid - Schadelijk bij opname door de mond.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen.

Naam stof:	Schoonmaakazijn
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles met spraymogelijkheid. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen en huid - Schadelijk bij opname door de mond.
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied. Het moet deugdelijke werkkleding zijn.
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen.

Naam stof:	Spirigel, complete
Waarvoor wordt het gebruikt:	Het reinigen van de handen.
Hoe wordt het gebruikt:	De handen worden er mee gewassen.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Licht ontvlambaar - Verder geen bekende risico's
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	- Er zijn geen specifieke voorschriften op dit gebied van toepassing, tenzij de RI&E anders voorschrijft.
Wat is nodig in geval van incidenten:	- bij aanraking met ogen en huid spoelen met water.

Naam stof:	Jontec Saponet
Waarvoor wordt het gebruikt:	Voor het reinigen van vloeren.
Hoe wordt het gebruikt:	Het wordt manueel gebruikt als toevoeging op het water.
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.
Wat zijn de arbeidsrisico's:	- Veroorzaakt ernstige oogirritatie
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Handbescherming bij langdurig contact - Oogbescherming bij spatgevaar (Beide geldt voor onverdund product)
Wat is nodig in geval van incidenten:	- bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen;

Naam stof:	Kristalin Bio	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Schoonmaken van het sanitair in de appartementen en/of gemeenschappelijke ruimten.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.	
Hoe wordt het opgeslagen:	De aangebroken flessen staan in de schoonmaakkar. De niet gebruikte flessen staan in een afgesloten en geventileerde kast. Als de kar niet gebruikt wordt staat deze in de schoonmaakkast.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Schadelijk bij inslikken, inademing en contact met de huid - Veroorzaakt ernstige oogirritatie en oogletsel - Kan allergische huidreactie en huidirritatie veroorzaken 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Draag oogbescherming 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Technische dienst

Naam stof:	Würth, Multispray	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Als anti-wrijvingsstof en smeermiddel	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles met spraymogelijkheid.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Zeer licht ontvlambaar en houder onder druk kan open barsten bij verhitting. - Schadelijk bij inademing voor de longen - Irriterend voor de huid - Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terecht komt. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Nitrilrubber handschoenen (DIN EN 374) - Beschermbril - Antistatische kleding 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken arts waarschuwen 	

Naam stof:	Würth, Ontdooier	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Het ontdooien van ruiten	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles. Dit wordt met een doek/spons of anders verspreid over het werkoppervlakte.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Licht ontvlambaar - Schadelijk bij inslikken - Irriterend voor de huid en ogen 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Nitrilrubber handschoenen (DIN EN 374) - Nauw aansluitende veiligheidsstofbril - Antistatische kleding 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken arts waarschuwen 	

Naam stof:	Lak voor hout (gamma)	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Het lakken van hout.	
Hoe wordt het gebruikt:	Met een kwast of roller wordt het op het hout aangebracht.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Ontvlambaar - Schadelijk bij contact met de huid en opname door de mond - Irriterend voor de huid en gevaar voor ernstig oogletsel. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Adembescherming bij onvoldoende ventilatie of langdurige blootstelling, waardoor de MAC waarde wordt overschreden. - Afsluitende veiligheidsbril - Neopreenrubber handschoenen - Antistatische kleding 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken arts waarschuwen 	

Naam stof:	WS-Zinkspray 80/81	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Beschermen van zink tegen corrosie	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles met spraymogelijkheid. Vervolgens wordt het uitgewreven.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Zeer licht ontvlambaar en houder onder druk kan open barsten bij verhitting. - Schadelijk en irriterend bij inademing en contact met de huid - Veroorzaakt ernstige oogirritatie. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Korfbril - Handschoenen - Adembescherming bij onvoldoende ventilatie 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Naam stof:	Benzine	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Als brandstof voor de zitmaaier en de handmaaier	
Hoe wordt het gebruikt:	Het wordt overgegoten in de tank van de zitmaaier of handmaaier.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In een jerrycan. In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Zeer licht ontvlambaar - Kan erfelijke genetische ziekten en kanker veroorzaken - Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind - Irriterend voor de huid - Schadelijk bij inname door de mond 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Handschoenen (chemicaliënbestendig) - Veiligheidsbril 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Naam stof:	Cliness	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Onkruid reiniger	
Hoe wordt het gebruikt:	Verdund aan gebracht op de tegels.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen, gevaar voor ernstig oogletsel. - Schadelijke bij opname door de mond. 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Handschoenen - Beschermende kleding 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond en maag goed spoelen. Geactiveerde houtskool innemen. Medisch advies inwinnen. 	

Naam stof:	Marder-Abwehr-Spray	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Het weghouden van marters.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het zit in een fles met spraymogelijkheid. Dit wordt verspreid over bepaalde plekken. (motorkappen, garages, carports, etc.)	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Irriterend voor de ogen 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidshandschoenen 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; 	

Naam stof:	Terpentine	
Waarvoor wordt het gebruikt:	Als onderdeel van het verven en lakken.	
Hoe wordt het gebruikt:	Het wordt uitgewreven op het oppervlakte met behulp van een doek.	
Hoe wordt het opgeslagen:	In de ruimte van de technische dienst, waar alleen zij toegang tot hebben.	
Wat zijn de arbeidsrisico's:	<ul style="list-style-type: none"> - Ontvlambaar - Schadelijk voor luchtwegen - Kan huidirritatie veroorzaken 	
Welke persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorgeschreven:	<ul style="list-style-type: none"> - Handschoenen (chemicaliënbestendig) - Adembescherming bij onvoldoende ventilatie - Oogbescherming indien contact te verwachten is 	
Wat is nodig in geval van incidenten:	<ul style="list-style-type: none"> - bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen; - bij aanraking met de huid onmiddellijk met veel water wassen; - bij inslikken mond goed spoelen. 	

Bijlage 3 – Totaaloverzicht risicomodel

Discipline	Waarneming	Risico of scenario	Schatting vòòr maatregel				Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
			Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
Verzorging	De zuurstofflessen zijn niet tegen vallen beveiligd	De zuurstofflessen kunnen omvallen en daardoor schade oplopen met een explosie tot gevolg.	8	10	1	80	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de gasflessen in het hok kunnen worden vastgezet. Zorg dat de gasflessen bij de cliënten kunnen worden vastgezet. 	8	5	1	40	
	Er wordt gebruik gemaakt van Getinge Clean Flusher Detergent zonder gebruik van de voorgeschreven beschermingsmiddelen	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen.	8	5	1	40	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles 	4	5	1	20	€ 25,- per ruimte waarin een reinigingsmachine staat.
		Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen.	3	5	3	45	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PVC en/of latex veiligheids-handschoenen 	3	5	1	15	
Keuken	De gevaarlijke stoffen staan niet opgeslagen in een afgesloten ruimte.	Onbevoegd personeel, cliënten en/of derden hebben toegang tot de gevaarlijke stoffen. Dit kan leiden tot verkeerd gebruik met huid- en oogletsel of erger tot gevolg.	6	10	3	180	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de schoonmaakkast ook een elektrisch slot krijgt. 	6	1	3	18	Offerte opvragen

Discipline	Waarneming	Risico of scenario	Schatting vòòr maatregel				Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
			Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
Keuken (vervolg)	Er wordt gebruik gemaakt van de gevaarlijke stoffen zonder gebruik van de (voorgeschreven) PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen met (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	9	1	72	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles 	4	9	1	36	€ 25,- per set.
		Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met irritatie tot gevolg.	3	9	3	81	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de aanwezige handschoenen worden gebruikt. 	3	9	1	27	
Huishouding	Het VIB van Rapid professional, Alles-spray is niet verkrijgbaar	De zorginstelling kan onvoldoende op de hoogte zijn van de voorschriften, waardoor werknemers worden blootgesteld aan onbekende risico's met mogelijk verzuim of letsel als gevolg.	4	7	5	140	<ul style="list-style-type: none"> Verwijder de alles spray en koop, indien nodig, een alternatief waarvan de VIB wel beschikbaar is. 	0	0	0	0	N.v.t.
	Er wordt gebruik gemaakt van de gevaarlijke stoffen zonder gebruik van (voorgeschreven) PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen met (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	9	1	72	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles met houder 	4	9	1	36	€ 35,- per werknemer
		Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met irritatie tot gevolg.	3	9	3	81	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de aanwezige handschoenen worden gebruikt. 	3	9	1	27	

Discipline	Waarneming	Risico of scenario	Schatting vòòr maatregel				Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
			Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
Huishouding (vervolg)	Er wordt gebruik gemaakt van kalkreiniger zonder gebruik van PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met brandwonden tot gevolg.	6	9	3	162	• Schaf geschikte PBM aan voor het gebruik van kalkreiniger	6	9	1	54	€ 35,- per werknemer (zie vorige)
	Er wordt gebruik gemaakt van Kristalin Bio zonder gebruik van de voorgeschreven PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met huidallergie tot gevolg.	8	9	3	216	• Schaf geschikte PBM aan voor het gebruik van Kristalin Bio	8	9	1	72	
	Er wordt een licht ontvlambare stof opgeslagen en gebruikt	De stof kan eventuele brand versnellen en daarmee (blijvende)letselschade veroorzaken	8	10	3	240	• Zorg dat houders onder druk niet worden opgeslagen in direct zonlicht	8	10	1	80	N.v.t.
Technische dienst	Het VIB van Marder abwehr spray is niet verkrijgbaar in de taal van de gebruiker.	De werknemer kan i.v.m. een taalbarrière onvoldoende op de hoogte zijn van de voorschriften, waardoor de werknemer kan worden blootgesteld aan onbekende risico's met mogelijk verzuim of letsel als gevolg.	4	5	5	100	• Zorg voor een veiligheids-instructie in het Nederlands.	4	5	1	20	€ 0,- (als de leverancier het regelt)

Discipline	Waarneming	Risico of scenario	Schatting vòòr maatregel				Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
			Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
Technische dienst (vervolg)	Er wordt gewerkt met houders onder druk.	De houder onder druk kan open barsten bij verhitting met mogelijk verzuim of letsel als gevolg.	4	5	3	60	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat houders onder druk niet worden opgeslagen in direct zonlicht 	4	5	1	20	N.v.t.
	Er wordt gewerkt met gevaarlijke stoffen die schadelijk zijn bij inademing en of opname door de mond.	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de luchtwegen en/of longen krijgen met irritatie of letsel tot gevolg	6	7	3	126	<ul style="list-style-type: none"> Geef instructies over het gevaar voor stoffen in de longen Zorg dat er met voldoende afwisseling wordt gewerkt. Zorg voor voldoende ventilatie. 	6	7	1	42	N.v.t.
	Er wordt gewerkt benzine.	Door opname van de huid of door de longen. Kan erfelijke genetische ziekten en kanker veroorzaken	8	5	3	120	<ul style="list-style-type: none"> Zorg bij het werken met benzine voor geschikte PBM . Zorg voor een goede schenktuit en trechter. 	8	5	1	40	€ 50,-
		Door opname van de huid of door de longen. Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind	8	5	3	120	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat zwangere vrouwen niet worden blootgesteld aan benzine. 	8	1	1	8	N.v.t.

Discipline	Waarneming	Risico of scenario	Schatting vòòr maatregel				Maatregel(en)	Schatting ná maatregel				Budget
			Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico		Ernst van het mogelijk letsel	Blootstelling aan het gevaar	Waarschijnlijkheid van de gebeurtenis	Risico	
Technische dienst (vervolg)	Er wordt gebruik gemaakt van de gevaarlijke stoffen zonder gebruik van (voorgeschreven) PBM	Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof in de ogen krijgen met (ernstig) oogletsel tot gevolg.	8	9	1	72	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een nauw afsluitende veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles met draagriem 	4	9	1	36	€ 65,-
		Tijdens het gebruik kan de werknemer de stof op de huid krijgen met irritatie tot gevolg.	3	9	3	81	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PVC of latex veiligheidshandschoenen 	3	9	1	27	€ 30,-

Bijlage 4 – Plan van Aanpak

Hieronder staat het Plan van Aanpak om de voorgestelde maatregelen op te gaan lossen.

Discipline	Maatregel(en)	Verantwoordelijke	Datum gereed
Verzorging	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de gasflessen in het hok kunnen worden vastgezet. Zorg dat de gasflessen bij de cliënten kunnen worden vastgezet. 	A. Zuidema	Juli 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles 	I. Mellema - Peper	Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PVC of latex veiligheidshandschoenen 		Mei 2015
Keuken	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de schoonmaakkast ook een elektrisch slot krijgt. 	A. Zuidema	Juli 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles 	R. Dolislager	Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de aanwezige handschoenen worden gebruikt. 		Mei 2015
Huishouding	<ul style="list-style-type: none"> Verwijder de alles spray en koop, indien nodig, een alternatief waarvan de VIB wel beschikbaar is. 	A. Bonnema	April 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles met houder 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat de aanwezige handschoenen worden gebruikt. 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Schaf geschikte PBM aan voor het gebruik van kalkreiniger 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Schaf geschikte PBM aan voor het gebruik van Kristalin Bio 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat houders onder druk niet worden opgeslagen in direct zonlicht 		Continu
Technische dienst	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een veiligheidsinstructie voor Marder Abwehr Spray in het Nederlands. 	A. Zuidema	Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat houders onder druk niet worden opgeslagen in direct zonlicht 		Continu
	<ul style="list-style-type: none"> Geef instructies over het gevaar voor stoffen in de longen Zorg dat er met voldoende afwisseling wordt gewerkt. Zorg voor voldoende ventilatie. 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg bij het werken met benzine voor geschikte PBM Zorg voor een goede schenktuit en trechter. 		April 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg dat zwangere vrouwen niet worden blootgesteld aan benzine. 		Continu
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een nauw afsluitende veiligheidsbril Zorg voor een oogspoelfles met draagriem 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PVC of latex veiligheidshandschoenen 		Mei 2015
	<ul style="list-style-type: none"> Brandblussers en brandslanghaspels laten voorzien van een onderhoudssticker. 		A. Zuidema
<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor PBM en een Nederlandse instructie in de ruimte van de noodstroomvoorziening. Opgeslagen voorwerpen verwijderen. 	April 2015		